

In de wereld, maar niet ván de wereld zijn

– Radha Burnier

Veel mensen voelen zich moe als zij oud worden, niet alleen omdat een oud lichaam lastig is om mee om te gaan, maar omdat in de wereld zijn in feite een situatie is waarin men telkens opnieuw door dezelfde ronde van ervaringen en activiteiten gaat. Het leven in de wereld lijkt een tijdlang opwindend, maar op den duur verliest het zijn aantrekkelijkheid. Geld verdienen kan een uitdaging zijn, belangrijke posities verwerven kan verleidelijk zijn, maar er bestaat altijd een andere kant – geen van deze dingen vrijwaart iemand van ongelukkig zijn, onzekerheid of eenzaamheid. Wanneer ongelukkig zijn vermeden wordt in dit leven, kan het iemand toch nog teisteren in een ander leven. Daarom zijn er sinds onheuglijke tijden altijd mensen geweest die zich teruggetrokken hebben uit de wereld, nadat zij dit alles overdacht hadden. De tegenwoordige wereld met haar gewelddadigheid, spanningen en onzekerheden is nog moeilijker het hoofd te bieden.

Samenvatting van een openbare lezing op 30-12-2001 in Adyar.

Maar ook fysieke afzondering wordt steeds moeilijker. De menselijke aanwezigheid dringt door tot elke plek, door lawaai, vervuiling (men zegt dat de hellingen van de Everest vol liggen met afval) en natuurlijk op het onzichtbare niveau, door de chaos van het menselijk verstand. De wereld bezit zelfs de technologie om iemand die verstopt zit in een diepe grot, op te sporen. Er bestaat geen klooster, kluis of monnikenverblijf waar het wereldse denken niet aan het werk is. Mensen die in zulke instellingen gewoond hebben en daar zijn weggegaan hebben geschreven over de jaloezie, de kinderachtigheden en de persoonlijke zwakheden die de boventoon voeren in religieuze instellingen.

De Opperpriester van Sringeri zegt: ‘mensen denken dat zij naar het woud moeten om *tapas* (boete) te doen. Dat is niet zo.’ Hij leert dat *tapas* thuis beoefend kan worden in lichaam, spreken en denken. *Tapas* betekent letterlijk ‘opbranden’, dat wil zeggen, het denkvermogen, gevuld met de vele elementen die het werelds maken, volkomen zuiveren. En wanneer die elementen opgebrand zijn, is het denken los van het wereldse, ook al functioneert het lichaam er nog in. Volgens het advies van deze Opperpriester bestaat het

doen van lichamelijke boete uit het leven van een leven van eerbied, zuiverheid, oprechtheid, kuisheid en onschuld. Verbaal *tapas* betekent woorden spreken die niet kwetsen, die waar zijn, aangenaam en helpend en die studie bevorderen die leidt tot zelfkennis. De boetedoening van het denken vindt plaats door vriendelijkheid, stilte, zelfbeheersing en zuivere gevoelens. Dit alles kan overal beoefend worden, niet noodzakelijkerwijs in een woud, een woestijn of een klooster. In feite zijn het relaties die de echte toetssteen vormen van iemands spirituele kracht.

Maar religie in het algemeen zegt dat het spirituele leven weggeleid moet worden van de drukke wereld. Dit heeft een neiging geschapen onder de mensen om het dagelijks leven te scheiden van het spirituele leven, met als resultaat dat de beslommeringen van het dagelijks leven de neiging om het spirituele pad te volgen, hebben onderdrukt.

Niet van de wereld zijn houdt in dat er innerlijke vrede moet zijn.

Laten we proberen te begrijpen wat het echt betekent om in de wereld te zijn. Fysiek zijn we hier en we kunnen vast en zeker geen zelfdoding plegen. Van de wereld zijn is een psychologisch feit en het is grotendeels gecentreerd in de drang tot strijden. Wij spreken hier niet over de miljoenen die strijden om lichaam en ziel bijeen te houden, hetgeen noodzakelijk en normaal is in hun situatie. Maar er is een ander soort strijd waarin bijna iedereen verstrikt is – de strijd om iemand te zijn, om aandacht en affectie te krijgen en te behouden, zichzelf superieur te betonen jegens anderen, controle te hebben over vrouw, kinderen en vele anderen. Als wij in onszelf kijken, merken wij dat deze strijd zelfs doorgaat wanneer wereldse doelstellingen niet meer aantrekkelijk zijn. De strijd blijft bestaan om beter te worden, om de aandacht te krijgen van een goeroe of een groot man, om snel verlichting te bereiken. Het worstelend denkvermogen is

nog steeds een werelds denkvermogen, ook al richt het zich op spirituele doelen. Niet van de wereld zijn houdt in dat er innerlijke vrede moet zijn, geen strijd. Als er innerlijke conflicten bestaan, weerstand tegen uiterlijke omstandigheden, ideeën over hoe anderen zouden moeten zijn en wat zij aan zichzelf zouden moeten doen, enz. – wat allemaal deel uitmaakt van het worstelend denkvermogen – dan beïnvloedt dat de hele wereld en schept het overal conflicten. Dit lijkt misschien overdreven maar is het niet: het is als een harde wind die aanvankelijk een paar golfjes maakt op een watervlakte – een groot meer of de oceaan. Als hij doorgaat met waaien worden de kleine golven grote golven; het krijgt een grotere vaart en er ontstaan reuzengolven en brekers die zelfs grote schepen in gevaar brengen. De houding van strijden en ‘vooruit komen’ is de antithese van vrede. Aangezien de grote meerderheid der mensen geconditioneerd is te denken dat worstelen de enige manier is om te leven, blijft hun denkvermogen weerstand bieden en vechten tegen vele dingen. Dan worden menselijke ontmoetingen confronterend en laaien er conflicten op, binnen de gemeenschap, nationaal en internationaal.

Alleen een verandering in de harten van individuen kan vrede brengen in de maatschappij en wanneer er innerlijke vrede ontstaat, wordt het verstand helder en in staat tot het op de juiste manier omgaan met problemen. Op ‘t ogenblik zien wij eindeloze problemen van allerlei aard in de wereld. Omdat er geen helderheid bestaat in de hoofden van de mensen die proberen ze op te lossen, scheppen de oplossingen waartoe zij besluiten vaak nieuwe problemen. Bijvoorbeeld, men beseft nu dat veel chemicaliën, die gebruikt worden om insecten te doden, gewassen te bemesten enz., meer kwaad dan goed doen. Ook genetische manipulatie kan resulteren in oncontroleerbare situaties. Aan de andere kant, met helderheid in het denken die ontstaat door de futiliteit van worsteling te begrijpen, en door het kweken van een houding van geen weerstand bieden, kan men feiten waarnemen in zich-

zelf alsook buiten zichzelf, zonder vervorming. Dan vindt innerlijke transformatie vanzelf plaats. Het heldere verstand begint zonder een valse voorstelling van zaken de diepere aspecten van bestaan en waarheid, die dieper liggen, in te zien.

Terwijl dit gebeurt behoort iemand niet langer tot de wereld, ofschoon hij of zij toch in de wereld leeft en werkt. De Boeddha en de Christus transcendeerden

karma en verdriet omdat zij van binnen zuiver en vredig waren. Zelfs toen zij actief waren in de wereld en mensen onderwezen, werden zij niet beoedeld door de wereld, omdat zij er niets van opeisten. Zij gaven alleen hun liefde en wijsheid.

Uit: *Daily News Bulletin*
van de 126^e internationale conventie
Vertaling: A.M.I.

De werkelijke drijfveer van ons werk
is niet het verlangen van de persoonlijkheid
om het geestelijke te veroveren,
het is de drang die van binnenuit
door het Goddelijke wordt uitgeoefend
om zich via de werkingen van zijn voertuigen
met steeds grotere volmaaktheid uit te drukken.

Uit: Danielle Audoin,
Een benadering van Theosofie